

Unutulma Hakkı, Kişisel Veri

Anayasa Mahkemesi Genel Kurul Kararı

(Başvuru No: 2013/5653
Karar Tarihi: 03.03.2016)

03

Olay Özeti

04

Çözümü Gereken Hukuki Sorun

05

Anayasa Mahkemesinin Çözümü

07

Görüşümüz

OLAY ÖZETİ

Başvurucu, bir basın yayın organının 1998 ve 1999 yıllarında bir internet haber sitesinde kendisi hakkında yapılan ceza yargılaması sonucunda adli para cezası ödemeye mahkûm edildiği yönünde yapılan haberlerin, hala internet sitesinin arşiv bölümünde kalmaya devam etmesinden dolayı Sulh Ceza Mahkemesine başvurarak İnternet sitesinde yayınlanan içeriklerin kaldırılması talebinde bulunmuş, bu talebi kabul edilse de edilen itiraz üzerine inceleme yapan Asliye Ceza Mahkemesi talebi reddetmiştir ve başvurucu diğer yollara başvurmamıştır.

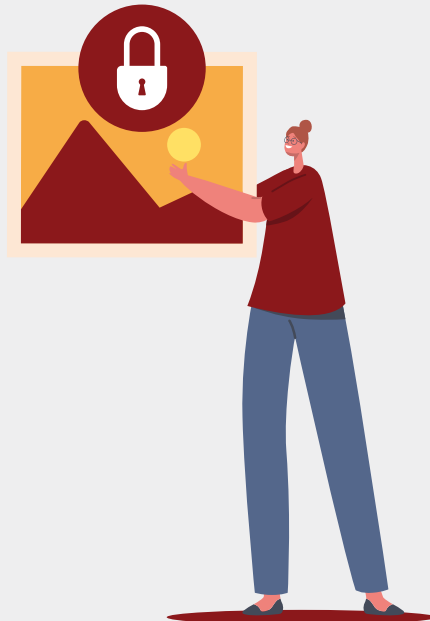
Başvurucu, hakkında yayınlanan haberlere hala bir gazetenin internet sitesindeki haber arşivi üzerinden kolayca ulaşılabilmesi ve bu arşiv haberin internetten çıkarılması talebinin eddedilmesi nedeniyle kişilik haklarının zarar gördüğünü iddia etmiştir. Başvurucu ihlalin ortadan kaldırılmasını talep etmektedir.

Çözümü Gereken Hukuki Sorun

Kişinin geçmişinde kendi iradesi veya 3. kişilerin iradeleri sebebiyle başına gelen bir olaydan dolayı geleceğinin olumsuz etkilenmesi gibi bir durum söz konusu olduğunda **unutulma hakkına sahip olduğu kabul edilir.** Unutulma hakkı; üstün kamu yararı olmadığı sürece dijital ortamda yer alan ve geçmişte yaşanan olumsuz olayların bir süre sonra unutulmasını, başkaları tarafından bilinmesi istenmeyen kişisel verilerin silinmesini ve yayılmasının önlenmesini sağlamaktadır.

Somut olayda başvuru, geçmişteki haberlerin doğruluğunu yalanlamamış olmak ile birlikte bu haberlerin kaldırılmasını Sulh Ceza Mahkemesinden talep etmiş ve bu talebi kabul edilse de edilen itiraz üzerine talebi inceleyen **Asliye Ceza Mahkemesi talebi reddetmiştir.**

Çözülmesi gereken bir diğer husus haber arşivinin basın özgürlüğünün korumasından yararlanıp yararlanamayacağıdır.

Anayasa Mahkemesinin Çözümü:

Anayasa Mahkemesine göre; kişinin kendi eylemlerinden kaynaklanan haberlerin internet ortamında uzun süre erişebilir kalması kişilerin şeref ve itibarını zedeleyebilir. Haberlerin internet ortamında yayınlanmasının kişisel verilerin korunması hakkı ile ilişkisi bulunmaktadır. Nitekim internet ortamına aktarılırken ve kişi ile haber arasında bağlantı kurulurken teknik olarak kişiye ait verilerin internet ortamına işlenmesi gerekmektedir. Şeref ve itibarın korunması hakkı ile kişisel veriler arasındaki bu ilişki internet ortamında şeref ve itibara yönelik saldırıların, kişisel verilerin korunması hakkı ile bağlantılı olarak değerlendirilmelidir.

Anayasa'nın 20. maddesinde özel hayata saygı hakkı düzenlenmiştir. Aynı zamanda 20. madde ile herkesin kendisiyle ilgili kişisel verilerin korunmasını isteme hakkına sahip olduğu, bu hakkın kişinin kendisiyle ilgili kişisel veriler hakkında bilgilendirilme, bu verilere erişme, bunların düzeltilmesini veya silinmesini talep etme ve amaçları doğrultusunda kullanılıp kullanılmadığını öğrenmeyi de kapsadığı ifade edilmiştir. Bu sebeple ifade ve basın özgürlüğü kapsamında yapılan haberlerin de kişisel verilerin korunması için gerekli olan sınırları aşmaması gerekmektedir.

AYM, bir internet haberinin unutulma hakkı kapsamında silinebilmesi için yayının içeriği, yayında kaldığı süre, güncelliğini yitirme, tarihsel bir veri olarak kabul edilememe, kamu yararına katkısı, habere konu kişinin siyasetçi veya ünlü olup olmadığı, haber veya makalenin konusu, bu bağlamda haberin olgusal gerçekler ya da değer yargısı içerip içermediği, halkın ilgili veriye yönelik ilgisi gibi hususların her somut olay açısından ayrıca incelenmesi gerektiğini düşünmektedir.

Anayasa Mahkemesi birçok kararında ifade özgürlüğünün sadece düşünce ve fikirleri yayma özgürlüğünü değil haber ve fikirlere ulaşma özgürlüğünü de kapsadığını vurgulamıştır. Bu nedenle internette tutulan arşivlerin, ifade ve basın özgürlükleri kapsamında olduğu ve internette yayınlanan ve gazetecilik faaliyeti kapsamında kabul edilen bir haber arşivinin yayından kaldırılması basın özgürlüğüne yönelik bir müdahale teşkil edecektir.

Somut olaydaki haberler başvurucunun uyuşturucu kullanırken yakalanması ve daha sonrasında yargılanması hakkındadır. Bu bağlamda haberin konusunun, haberin arşivde kolaylıkla ulaşılabilir kılınması için gerekli toplumsal açıdan haber değerinin devam ettiği veya haberin geleceğe ışık tutacak nitelikte bir haber olduğu söylenemez.

Başvuru tarihinden itibaren 14 yıl geçmiş olması, haberin istatistiksel anlamda içerik olarak bir değerinin bulunmaması, başvurucunun kamuya mal olmuş bir kişilik olmaması ve haberin güncelliğini yitirmiş olması sebepleriyle; basın özgürlüğü ile kişinin manevi bütünlüğünün korunması hakkı arasında dengenin adil şekilde kurulmadığı sonucuna ulaşılmıştır.

Açıklanan sebeplerle başvurucunun şeref ve itibarını koruma hakkının ihlal edildiği sonucuna ulaşılmıştır. AYM, ihlalin kaldırılması için başvuru Sulh Ceza Mahkemesi yerine görevlendirilen Sulh Ceza Hakimliğine gönderilmek üzere İstanbul Cumhuriyet Başsavcılığına kararın bir örneğinin gönderilmesine karar vermiştir.

Görüşümüz

Kişinin, kişisel şeref ve itibarı, Anayasa'nın 17. maddesinde yer alan "manevi varlık" kapsamında yer almakta ve korunmaktadır.

Kişisel şeref ve itibar ile basın ve ifade özgürlüğü kavramları Anayasa ile güvence altına alınmışsa somut olayda olduğu gibi iç içe girmeleri durumunda sınırların nasıl çizilmesi gerektiği açıkça düzenlenmemiştir. Bu sebeple kaldırılması talep edilen içeriğin güncelliği, bilimsel ve istatistiksel olarak bir fayda sağlayıp sağlamadığı, kamuya mal olmuş bir olay yada kamuya mal olmuş bir şahsiyet ile ilgili olup olmadığı gibi kriterler değerlendirilerek, içeriğin yayında kalmasının gerekçesinin ne olduğu ve yayında kalmaya devam ettiği müddetçe ilgilinin kişisel verisinin yayılması durumuna etkisi değerlendirilir.

Somut olayda yapılan değerlendirmeler anayasal düzenlemeler, AIHM Kararları ve 6698 sayılı Kişisel Verileri Koruma Kanunu bakımından bakıldığında kamuya mal olmayan bir şahıs nezdinde yapılan ve güncelliğini yitirmiş bir haberin, şahsın geleceğini olumsuz etkilemesi durumunda erişimden kaldırılmasında hiçbir sakınca bulunmamaktadır.

Teşekkürler

Abdullah Erkam Yılmaz
Kurucu Avukat

İletişim:

aeylegal.com
erkam@aeylegal.com

Nagihan Aydın
Avukat

İletişim:

aeylegal.com
nagihan@aeylegal.com

Sorularınız ve görüşleriniz için
bizimle iletişime geçebilirsiniz.